

Prima instanță: Judecătoria Ștefan Vodă
Judecătorul: Silarin Iu.
Instanța de Apel: Curtea de Apel Bender
Judecători: M. Antonov
S. Vrabii
G. Druguș

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

01 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecător:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Ala Cobăneanu, Sveatoslav Moldovan,
Maria Ghervas și Vera Macinskaia,

examinînd recursul declarat de Malancea Vladimir,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Malancea Vladimir împotriva Primăriei satului Olănești privind obligarea eliberării copiilor de pe unele documente ce se află la reclamat și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bender din 05 noiembrie 2013, prin care apelul declarat de Malancea Vladimir, a fost respins, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Ștefan Vodă din 20 august 2013,

A C O N S T A T A T:

La 09 ianuarie 2013 Malancea Vladimir Ilarion a înaintat în instanța de judecată o acțiune împotriva primăriei satului Olănești și Consiliul local Olănești raionul Ștefan Vodă privind obligarea eliberării copiilor deciziilor și documentelor Consiliului local de vânzare a terenului, procurare a microbusului și de livrare a apei potabile populației și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, s-a adresat cu o cerere către reclamat cu solicitarea de a i se elibera copiile de pe unele documente și anume: procesul-verbal al comisiei de concurs cu privire la decizia de permitere a vânzării lotului de pământ de la „Cucoana” unde este amplasată stația de alimentare cu combustibil, procesul-verbal al comisiei de concurs cu privire la decizia de permitere a cumpărării de către primărie a microbusului, actul de expertiză tehnică privind

prețul real al microbusului, documentul ce confirmă achitarea costului microbusului și decizia consiliului cu privire la prețul de livrare populației a apei potabile cu devizul de cheltueli pus la baza prețului de livrare populației a apei potabile.

A precizat reclamantul că, pîrîtul nu i-a eliberat copiile de pe documentele solicitate și a ignorat cererea prealabilă prin ce a încălcat termenul legal de soluționare a cererii.

Solicită reclamantul repunerea în termenul de înaintarea a acțiunii în instanța judecată și de a obliga pîrîții să-i elibereze copiile de pe documentele indicate mai sus și de a repara prejudiciul moral.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ștefan Vodă din 14 februarie 2013 acțiunea înaintată de Malancea Vladimir a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin Decizia Curții de Apel Bender din 16 mai 2013 a fost casată integral hotărîrea Judecătoriei Ștefan Vodă din 14 februarie 2013, pricina fiind remisă pentru rejudecare în prima instanță – Judecătoria Ștefan Vodă, în alt complet de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Ștefan Vodă din 20 august 2013, acțiunea înaintată de Malancea Vladimir împotriva Primăriei satului Olănești privind obligarea eliberării copiilor de pe unele documente ce se află la reclamat și repararea prejudiciului moral, a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Prin decizia Curții de Apel Bender din 05 noiembrie 2013, apelul declarat de Malancea Vladimir, a fost respins, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Ștefan Vodă din 20 august 2013.

Invocînd ilegalitatea acestei decizii, la 07 martie 2014, Malancea Vladimir, a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, și a hotărîrii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a indicat că, atît decizia instanței de apel, cît și hotărîrea primei instanțe sunt ilegale și neîntemeiate, deoarece, instanțele de judecată nu au constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și a fost aplicate eronat normele de drept material.

Instanța de recurs reiterează prevederile art. 434 CPC, care statuează expres că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Copia motivată a deciziei instanței de apel, a fost recepționată de către recurent la 15 ianuarie 2014, iar recursul a fost declarat la 07 martie 2014.

Astfel, prin prisma art. 434 CPC, instanța de recurs constată că recursul a fost declarat în termen.

Referința înaintată de Consiliul local Olănești la cererea de recurs declarată de Malancea Vladimir, a parvenit în adresa Curții Supreme de Justiție la 17 aprilie 2014.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de Malancea Vladimir întemeiat și care urmează a fi admis.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, la 29 noiembrie 2012 a depus la primăria s. Olănești raionul Ștefan Vodă o cerere prin care a solicitat eliberarea copiilor de pe unele documente ce se află la primărie și anume: procesul-verbal al comisiei de concurs cu privire la decizia de permitere a lotului de pământ de la „Cucoana”, procesul-verbal al comisiei de concurs cu privire la decizia de permitere a cumpărării de către primărie a microbusului, actul de expertiză tehnică privind prețul real al microbusului, documentul ce confirmă achitarea microbusului și decizia consiliului cu privire la prețul de livrare a apei potabile.

Prin urmare, avînd în vedere că primăria satului Olănești a respins solicitarea lui Malanciuc Vladimir, ultimul s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată, solicitînd obligarea primăriei satului Olănești să-i elibereze copiile de pe documentele indicate și să i se repare prejudiciul moral cauzat.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizînd situația de fapt din prezenta speță, în raport cu materialele administrate la dosar, consideră oportun de a reitera prevederile art. 3 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, care statuiază expres că, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de:

- a) autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi;
- b) subdiviziunile autorităților publice;
- c) funcționarii din structurile specificate la lit.a) și b).

Obiect al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Totodată, instanța de recurs consideră relevant de a reitera și prevederile art. 14, alin. (1) din Legea enunțată, potrivit căroră, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Iar potrivit art. 17, alin. (1) din Legea respectivă, cererea prin care se solicită anularea unui act administrativ sau recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la:

- a) data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea acesteia;

b) data comunicării refuzului de soluționare a unei cereri prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins sau data expirării termenului prevăzut de lege pentru soluționarea unei astfel de cereri;

c) data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că instanțele de judecată inferioare au aplicat eronat normele de drept în sensul soluționării corecte a prezentului litigiu.

Actele pricinii atestă faptul că, reclamantul recurent Malancea Vladimir a primit răspuns la cererea sa din partea primăriei la 09 ianuarie 2013, iar la aceeași dată a fost înaintată și acțiunea în instanța de judecată, cu respectarea termenului stabilit de Legea contenciosului administrativ.

Prin urmare, instanțele de judecată eronat au făcut trimitere la art. 39 alin. (1) lit. g) din Legea administrației publice locale, astfel, abordând o poziție greșită.

Astfel, instanța de recurs constată o eroare judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, din care motive pricina urmează a fi remisă pentru rejudecare în instanța de apel.

Colegiul menționează că, decizia instanței de apel poartă un caracter prematur, deoarece a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept, fapt care atrage încălcarea dreptului la un proces echitabil, din care motive decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în Curtea de apel Chișinău.

Instanța de recurs menționează că, în conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată. Iar în conformitate cu art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele care se întemeiază concluziile ei privitor la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Totodată, instanța de recurs reiterează și prevederile art. 373 CPC, care statuiază expres că, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

În sprijinul normelor naționale vin și reglementările Curții Europene, astfel, instanța de recurs reiterează că, obligația de motivare a hotărârilor judecătorești se regăsește în jurisprudența constantă a Curții Europene pentru Drepturile Omului și își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri să prezinte judecătorului observațiile și argumentele sale (CEDO, hotărârea Werner c. Austria din 24.11.1997),

combinat cu dreptul părților și că aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv (CEDO, hotărîrea Van de Hurk c. Olanda din 19.04.1994), iar obligația de motivare a hotărîrilor este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea drepturilor menționate anterior, ca piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, avînd în vedere faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Malancea Vladimir, a casa decizia instanței de apel restituind pricina pentru rejudecare în instanța de apel – Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Se admite recursul declarat de Malancea Vladimir.

Se casează decizia Curții de Apel Bender din 05 noiembrie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Malancea Vladimir împotriva Primăriei satului Olănești privind obligarea eliberării copiilor de pe unele documente ce se află la reclamat și repararea prejudiciului moral, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în instanța de apel – Curtea de apel Chișinău.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Sveatoslav Moldovan

Maria Ghervas

Vera Macinskaia